

Financiële administratie biedt uitkomst voor uitvallers met autisme op MBO+/HBO niveau!

Sylvia Hasper in gesprek met Jacqueline Hooijer, directeur van CEBOS en ASSpiratie. Cebos biedt sinds september 2009 aangepaste opleidingen PDL (Praktijk Diploma Loonadministratie) en vanaf februari 2010 verkorte opleidingen BKB (Basis Kennis Boekhouden), BKC (Basis Kennis Calculatie) en PDB (Praktijk Diploma Boekhouden) voor jongeren met autisme.

Salarisadministrateur is zeker niet het eerste vak waar jongeren met autisme aan denken als zij hun keuze voor een vervolgopleiding maken. Toch biedt dit vak zeker voor jongeren met Asperger perspectief op een afwisselende baan op niveau (MBO+/HBO). Jacqueline Hooijer legt uit waarom dit zo is.

*“Middelgrote tot grote bedrijven of instellingen hebben vaak één salarisadministrateur. Het is dus een relatief **solitaire functie**. Er is ook een **duidelijke werkstructuur**. Iedere maand moeten de salarissen op een vaste dag betaald zijn en in de loop van de maand zijn er **vaste stappen** (met vele details die onderling allemaal moeten kloppen) waarlangs dat bereikt moet worden. Omdat een salarisadministrateur werkt met **privacygevoelige gegevens** is het in veel bedrijven al gebruikelijk dat de salarisadministrateur een **eigen kamer/werkplek** heeft en niet op de financiële administratie tussen de andere collega's zit. Daarnaast is het een functie die **goed in deeltijd** uit te voeren is en kunnen de **contacten met medewerkers** in het bedrijf gemakkelijk via de afdeling personeelszaken geregeld worden. Tenslotte is het een uitdagend vak op MBO+/HBO niveau. Je moet namelijk in staat zijn om drie vakgebieden te overzien en te combineren: arbeidsrecht, sociale zekerheid en loonbelasting. Er is in het bedrijfsleven **een tekort aan goede salarisadministrateurs**.”*

Sinds zeven jaar melden zich steeds meer mensen met autisme voor de opleiding PDL¹⁾. Vaak betreft het mensen met autisme die zich aanmelden in het kader van een re-integratietraject en worden gestimuleerd door een arbeidsdeskundige van het UWV. Het zijn mensen tussen de 20 tot de 50 die een andere werkring of een meer uitdagende baan zoeken. Vaak ook zijn het mensen die al een goede financiële opleiding hebben, bijvoorbeeld in de boekhouding of bedrijfseconomie. Sommige studenten hebben al behoorlijke posities op HBO niveau bekleed in het bedrijfsleven. Het gaat dan om echte vakmensen, die toch steeds weer vastlopen in hun baan.

“Cursisten met autisme waren voor mij vaak leuke cursisten, want ze waren geïnteresseerd en vroegen door over de lesstof, maar bij medecursisten wekten ze soms irritatie op, omdat ze maar bleven doorvragen en van geen ophouden wisten. Daarbij komt dat de methode van lesgeven en het lesmateriaal niet optimaal aansloot op hun leerstrategieën zodat de cursisten met autisme aan het eind van een lesdag helemaal 'op' waren. Daarna zag ik ze hun diploma behalen en heel snel een baan krijgen maar uiteindelijk toch weer vastlopen op hun nieuwe werkplek. Na het succesvol afronden van 'de zoveelste' opleiding, opnieuw een teleurstelling, aldus Jacqueline Hooijer.”

Om beide problemen het hoofd te bieden kunnen mensen met autisme sinds kort:

- bij opleidingsinstituut Cebos een voor hen aangepaste vakopleiding salarisadministratie volgen en vervolgens
- na het behalen van het PDL via administratiekantoor ASSpiratie werkervaring opdoen met toekomstige werkgevers, waardoor de overgang naar het bedrijfsleven wordt overbrugd.

Een opleiding salarisadministratie voor mensen met autisme!

Op 14 september 2009 is de eerste opleidingsgroep van zeven cursisten met autisme gestart. Zij krijgen les een rustig leslokaal in Amersfoort, met een eigen hal, toilet en keuken. Dat betekent dat er geen andere groepen zijn. Er wordt rekening gehouden met individuele verschillen. Niemand hoeft zich anders voor te doen of erg sociaal te zijn. Dat neemt veel stress weg bij de cursisten met autisme. De lessen zijn sterk gestructureerd: drie kwartier les en dan een korte pauze. Klassikale instructie wordt afgewisseld met praktijkoefeningen. Er is genoeg ruimte zodat iedereen een eigen tafel/hoek

---

¹⁾ Dit diploma wordt uitgegeven door de Stichting Nederlandse Associatie voor praktijkexamens die samen met het kenniscentrum Ecabo de exameneisen opstelt. Dit is een in het bedrijfsleven gewaardeerd diploma. Zo gewaardeerd dat de examennormen van de Associatie langzamerhand ook in het MBO-onderwijs (MBO4) overgenomen worden voor een uitstroomrichting salarisadministratie. PDL is een diploma op MBO4+/HBO niveau.

heeft om opdrachten individueel uit te werken. Cursusdagen beginnen om 11.00 uur en eindigen om 15.30 uur zodat de cursisten na de ochtendspits kunnen reizen en voor de avondspits weer thuis kunnen zijn. Omdat de officiële lesboeken qua vorm en lay-out voor mensen met autisme lastig zijn, wordt gebruik gemaakt van losbladig lesmateriaal, met consequent kleur- en tabelgebruik, een rustiger bladspiegel en wat grotere letters. Praktijkoefeningen kunnen worden ingevoegd. Het lesboek is daardoor meer een werk/praktijkboek dan een les/leerboek geworden. Leren en praktijk zijn veel meer geïntegreerd.

De cursisten moeten natuurlijk wel het vak leren. Dat gebeurt op een wat 'rechtlijniger manier' dan in andere lesgroepen. Wordt in reguliere groepen geprobeerd om via discussie tot de oplossing van een vraagstuk te komen, in de cursistengroep autisme wordt meer ingegaan op de wetteksten en de interpretatie daarvan. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan sociale zaken die zich op de werkplek kunnen voordoen. Bijvoorbeeld: *Hoe reageer je op een werknemer die geen geld meer op zijn rekening heeft en die jou om een voorschot op zijn salaris komt vragen? Wat doe je als een werknemer met zijn loonstrook bij je komt en zegt dat het bedrag niet klopt?*

Een leer-werkplek voor gediplomeerde salarisadministrateurs met autisme!

Na het behalen van het diploma moet de kloof tussen opleiding en werk worden overbrugd. Stages kunnen daarbij helpen, maar een goede stageplek is niet altijd even gemakkelijk te realiseren, zeker niet op een kantoor waar bijvoorbeeld een 'haantjescultuur' heerst of waar collega's elkaar 'afrekenen' op hun gedrag. Een werknemer met autisme is daar al gauw de weg kwijt. ASSpiratie is een volwaardig administratiekantoor waar vakmensen werken en waar vakwerk wordt afgeleverd. Er worden salarissen verwerkt, maar ook boekhoudingen bijgewerkt, jaarrekeningen samengesteld en belastingaangiften opgesteld. Via dit kantoor kunnen gediplomeerde salarisadministrateurs met autisme werkervaring opdoen.

Het administratiekantoor is intern wel wat anders georganiseerd dan een 'gewoon' kantoor. Zo zijn de contacten tussen de medewerkers en de klanten (werkgevers, ondernemers, ZZP-ers, therapeuten met een eigen praktijk, jobcoaches, e.a.) voorgestructureerd.

Het is heel verfrissend om vanuit het bedrijfsleven met deze medewerkers te werken; vakgericht en niet vanuit de zorg. Vanuit de zorg krijgt de medewerker een jobcoach. De jobcoach zit er naast terwijl de medewerker aan het werk is, maar de vakinhoudelijke vragen die de professional met autisme heeft kunnen door de jobcoach niet worden beantwoord. Bijvoorbeeld vragen als "Moet ik een creditnota nou als kosten of als negatieve omzet inboeken?" of "Waarom klopt mijn balans niet als ik de afschrijvingskosten debet verwerk? Het zijn toch kosten?" Dat zijn vragen waar een administrateur met autisme tegen aan loopt. De medewerker met autisme loopt hier vast op het woord 'kosten' en is niet in staat om daar 'flexibel' over na te denken en de oplossing te vinden. Op dat punt is inhoudelijke begeleiding nodig. Bij ASSpiratie krijgen mensen vakinhoudelijke coaching naast de gebruikelijke jobcoaching. Deze vakinhoudelijke coaching moet voorkomen dat het opnieuw een teleurstelling wordt. Een voorbeeld kan dit verduidelijken.

"Een jobcoach van een jongeman met autisme vertelt wat zijn cliënt is overkomen. De man met autisme in kwestie is drs. in de Economie. Na zijn universitaire studie is hij in het arbeidsleven helemaal de weg kwijtgeraakt. Hij heeft nu, in het kader van re-integratie, een werkplek op een administratiekantoor gekregen. Hij werkt daar met loondispensatie en voert boekhoudingen in. Dit is het eenvoudigste werk dat er op een boekhoudkantoor is. Toch gaat het niet goed met hem. Hij voert zaken telkens verkeerd in en komt steeds met andere, creatieve en vernieuwende boekhoudkundige oplossingen die door zijn werkgever niet op prijs worden gesteld. Na twee jaar escaleert het en hij wordt op een heel vervelende manier ontslagen. Tijdens een gesprek met deze man en zijn jobcoach blijkt dat hij tijdens zijn studie Economie nooit heeft leren boekhouden. Hij heeft geen idee wat hij moet doen. Hij doet dus maar wat en verzint steeds iets nieuws en is daar heel creatief in. Dit stemt hem tevreden over zijn eigen creativiteit en oplossingen. De jobcoach heeft niet door dat zijn cliënt er niets van begrijpt. Zij merkt alleen maar dat er herhaaldelijk conflicten zijn met de werkgever en probeert deze vervolgens op te lossen. Een vakinhoudelijk gesprek van nog geen tien minuten maakt de kern van het probleem duidelijk. De man gaat nu alsnog, als drs. economie, een basiskennis boekhouden opleiding volgen (MBO 3)."

Goed nieuws voor uitvallers met autisme in het MBO/HBO!

Studenten met autisme die in de eerste maanden van hun studie MBO of HBO uitvallen en voor wie een 'verloren studiejaar' dreigt kunnen vanaf februari 2010 een administratief vak leren bij Cebos. Vanaf 5 februari 2010 verzorgt Cebos een verkorte opleiding financiële administratie. Er zijn 12 lesdagen, steeds op vrijdagen. Wie 5 februari instroomt kan in juni zijn eerste diploma (FA: financial assistant) behalen. Hiervoor moeten twee examens met goed gevolg worden afgelegd. Het examen basiskennis boekhouden (BKB) en basiskennis calculatie (BKC). Wie de opleiding wil voortzetten kan in september verder voor het praktijkdiploma boekhouden (PDB). Hiervoor zijn de examens (vier deexamens) in december 2010 en januari 2011. Vanaf nu is de inschrijving geopend. Op de website www.cebos.nl staat een inschrijfformulier. Heb je belangstelling en wil je eerst meer informatie over opleidingen of het opleidingscentrum, maak dan een afspraak voor een gesprek met Jacqueline Hooijer (telefoon: 033-4952708). Zij kan je laten zien wat de opleiding inhoudt en samen met jou beoordelen of dit een passende opleiding kan zijn.